

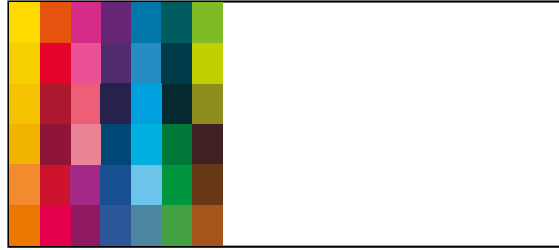

43-54

ZASADY DZIAŁANIA
KONWENCJI

KONWENCJA O PRAWACH DZIECKA

KONWENCJA O PRAWACH DZIECKA ORGANIZACJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH – WERSJA DLA DZIECI

Konwencja o prawach dziecka Organizacji Narodów Zjednoczonych jest ważną umową między państwami, które zobowiązały się chronić prawa dzieci.

Konwencja o prawach dziecka wyjaśnia kim są dzieci, jakie mają prawa i jakie obowiązki rządzący mają wobec nich. Wszystkie prawa są ze sobą powiązane, wszystkie są jednakowo ważne i nie można ich dzieciom odebrać.

Ten tekst wspiera Komitet Praw Dziecka.

DEFINICJA DZIECKA

Dzieckiem jest każda osoba, która nie ukończyła 18 lat.

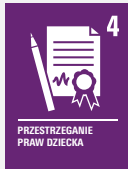
OCHRONA PRZED DYSKRYMINACJĄ

Prawa dziecka zawarte w Konwencji dotyczą każdego dziecka, niezależnie od pochodzenia, koloru skóry, płci, języka, religii, poglądów, przynależności kulturowej, niepełnosprawności, czy poziomu zamożności. Wszystkie dzieci są równe wobec prawa i żadne dziecko nie powinno być traktowane niesprawiedliwie.

DOBRO DZIECKA

Kiedy dorośli podejmują decyzję, powinni zastanowić się, w jaki sposób wpłyną one na dzieci. Wszyscy dorośli powinni kierować się dobrem dziecka. Władze powinny dbać o to, aby dzieci były otaczane ochroną i opieką swoich rodziców, a kiedy to potrzebne, także innych osób. Władze powinny kontrolować osoby i placówki odpowiedzialne za opiekę nad dziećmi, aby dobrze i właściwie wykonywały swoją pracę.

PRZESTRZEGANIE PRAW DZIECKA

Władze muszą robić wszystko co w ich mocy, aby każdemu dziecku w kraju zapewnić możliwość korzystania ze wszystkich praw wynikających z tej Konwencji.

ROLA RODZINY W ROZWOJU DZIECKA

Władze powinny pozostawić rodzinom i społecznościom możliwość wychowywania i wspierania dzieci tak, aby dorastając, uczyły się korzystać z przysługujących im praw w najlepszy możliwy sposób.

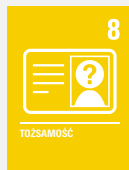
ŻYCIE, WARUNKI BYTOWE I ROZWOJ

Każde dziecko ma prawo do życia. Władze muszą zapewnić dzieciom jak najlepsze warunki do życia i rozwoju.

IMIĘ, NAZWISKO I OBYWATELSTWO

Dzieci muszą zostać zarejestrowane po urodzeniu oraz otrzymać imię i nazwisko oficjalnie uznawane przez władze. Dzieci muszą mieć obywatelstwo (przynależność do państwa). O ile to możliwe, dzieci powinny znać swoich rodziców i przebywać pod ich opieką.

TOŻSAMOŚĆ

Dzieci mają prawo do własnej tożsamości – oficjalnego uznania tego kim są, w tym do imienia i nazwiska, obywatelstwa i relacji rodzinnych. Nikt nie powinien im tego odbierać, a jeśli tak się stanie, władze mają obowiązek pomóc dzieciom szybko odzyskać tożsamość.

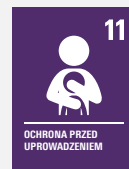
WIĘZI RODZINNE

Dzieci nie powinny być oddzielane od rodziców, chyba że rodzice źle się nimi opiekują – na przykład gdy rodzic krzywdzi dziecko lub się nim nie zajmuje. Dzieci, których rodzice nie mieszkają razem, powinny pozostawać w kontakcie z obojgiem rodziców, chyba że zagraża to dobru dziecka.

KONTAKT Z RODZICAMI PRZEBYWAJĄCYMI W INNYM KRAJU

Jeśli dziecko mieszka w innym kraju niż jego rodzice, władze mają obowiązek umożliwiać dziecku i jego rodzicom kontakty, w tym podróże tak, aby rodzina mogła kontaktować się i przebywać razem.

OCHRONA PRZED UPROWADZENIEM

Władze mają obowiązek zapobiegać wywożeniu dzieci z kraju, gdy jest to niezgodne z prawem, na przykład w sytuacjach kiedy dziecko zostaje uprowadzone lub jest przetrzymywane przez jednego z rodziców za granicą bez zgody drugiego rodzica.

POSZANOWANIE POGLĄDÓW DZIECI

Dzieci mają prawo do swobodnego wypowiedzenia się w sprawach, które ich dotyczą. Dorośli powinni słuchać dzieci i traktować je poważnie.

SWOBODA WYPowiedzi

Dzieci mają prawo do swobodnego dzielenia się z innymi tym, czego się uczą, co myślą i czują w każdej formie ustnej, pisemnej, rysunkowej lub w jakiegokolwiek innej, dopóki nie krzywdzi to innych ludzi.

WOLNOŚĆ MYŚLI I WYZNANIA

Dzieci mogą decydować o tym co myślą, co uważają i w co wierzą, ale nie powinno to ograniczać przysługujących innym praw. Wychowując dzieci, rodzice mogą uczyć je jak prawidłowo korzystać z tego prawa.

SWOBODA ZRZESZANIA SIĘ

Dzieci mogą przystępować do grup i organizacji lub je zakładać, a także mogą spotykać się z innymi, o ile nie krzywdzi to innych ludzi.

OCHRONA PRYWATNOŚCI

Każde dziecko ma prawo do prywatności. Prawo musi chronić prywatność dzieci, ich rodzinę, dom, korespondencję i reputację (czyli dobre imię) przed wszelkimi zagrożeniami.

DOSTĘP DO INFORMACJI

Dzieci mają prawo do uzyskiwania informacji z internetu, radia, telewizji, gazet, książek i innych źródeł. Dorośli powinni zadbać o to, aby przekazywane dzieciom treści nie były szkodliwe. Władze powinny zachęcać media do udostępniania informacji z wielu różnych źródeł oraz w języku zrozumiałym dla dzieci.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ RODZICÓW

Rodzice są głównymi osobami odpowiedzialnymi za wychowanie dziecka. Kiedy dziecko nie ma rodziców, inna osoba dorosła pełni ich funkcję i jest nazywana „opiekunem”. Rodzice i opiekunowie powinni zawsze uwzględniać to, co jest najlepsze dla dziecka. Władze powinny im w tym pomagać. Jeśli dziecko ma oboje rodziców, oboje powinni być odpowiedzialni za wychowanie dziecka.

OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ

Władze mają obowiązek chronić dzieci przed przemocą, wykorzystywaniem i zaniedbaniem ze strony opiekunów.

DZIECI BEZ RODZINY

Każde dziecko, które nie może być otoczone opieką przez własną rodzinę, ma prawo do opieki sprawowanej przez osoby szanujące jego religię, kulturę, język i inne aspekty życia dziecka.

DZIECI ADOPTOWANE

W przypadku adopcji dziecka, najważniejsze jest aby kierować się tym, co jest dla niego najlepsze. Jeśli nie jest możliwa odpowiednia opieka we własnym kraju – na przykład zamieszkanie z inną rodziną – dziecko może zostać adoptowane w innym kraju.

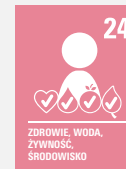
22

Dzieci, będące uchodźcami, które przeprowadzają się do innego kraju ze swojej ojczyzny (ponieważ pobyt tam nie był dla nich bezpieczny), powinny uzyskać pomoc i ochronę oraz mieć takie same prawa, jak dzieci urodzone w kraju, do którego przybyły.

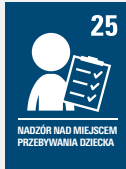
23

Każde dziecko z niepełnosprawnością powinno mieć zapewnione jak najlepsze warunki do funkcjonowania w społeczeństwie. Władze powinny usuwać wszelkie przeszkody tak, aby dzieci z niepełnosprawnościami mogły stać się niezależne i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

24

Dzieci mają prawo do najlepszej możliwej opieki zdrowotnej, czystej wody pitnej, zdrowej żywności oraz czystego i bezpiecznego środowiska naturalnego. Wszyscy dorośli i dzieci powinni wiedzieć jak dbać o bezpieczeństwo i zdrowie.

25

Sytuacja każdego dziecka umieszczonego w placówce – w celu zapewnienia opieki, ochrony lub zdrowia – powinna być regularnie monitorowana, aby kontrolować czy wszystko przebiega prawidłowo i czy jest to nadal najlepsze miejsce dla dziecka.

26

Władze powinny zapewnić pieniądze lub inne wsparcie, aby pomóc dzieciom z najbardziej potrzebujących rodzin.

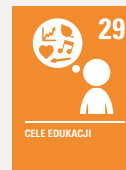
27

Dzieci mają prawo do odpowiednich warunków życia, aby móc się rozwijać w najlepszy możliwy sposób. Władze powinny pomagać rodzinom i dzieciom, które nie mogą sobie na to pozwolić.

28

Każde dziecko ma prawo do edukacji. Edukacja podstawowa powinna być bezpłatna, z kolei edukacja średnia i wyższa powinna być dostępna dla każdego dziecka. Dzieci należy zachęcać do ukończenia szkoły na najwyższym możliwym poziomie. Szkoły powinny uwzględniać prawa dzieci i w żadnym wypadku nie stosować przemocy.

29

Edukacja powinna pomagać dzieciom w pełni rozwijać ich osobowość, talenty i umiejętności. Dzieci powinny nauczyć się rozumieć swoje prawa oraz szanować prawa i kultury innych oraz to, co różni ludzi. Edukacja pokazuje, jak żyć w pokoju i chronić środowisko.

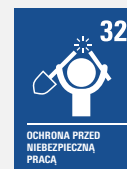
30

Dzieci mają prawo do używania własnego języka, do swojej kultury i do wyznawania swojej religii – nawet jeśli nie są one wspólne dla większości ludzi w kraju, w którym mieszkają.

31

Każde dziecko ma prawo do odpoczynku, relaksu, zabawy i uczestnictwa w życiu kulturalnym i artystycznym.

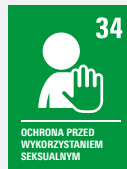
32

Dzieci mają prawo do ochrony przed wykonywaniem pracy, która jest dla nich niebezpieczna lub szkodliwa dla zdrowia, edukacji lub prawidłowego rozwoju. Jeśli dzieci pracują, mają prawo do bezpieczeństwa i uczciwej zapłaty.

33

Władze muszą chronić dzieci przed używaniem narkotyków oraz angażowaniem ich w produkcję i handel tymi substancjami.

34

Władze powinny chronić dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych, w tym przed osobami zmuszającymi dzieci do uprawiania seksu za pieniądze lub do brania udziału w zdjęciach czy filmach o treściach pornograficznych.

35

Władze muszą dopilnować, aby dzieci nie były porywane, sprzedawane lub zabierane do innych krajów lub miejsc, w których będą poddane wyzyskowi (wykorzystywane).

36

Dzieci mają prawo do ochrony przed wszelkimi innymi formami wyzysku (wykorzystywania), nawet jeśli nie są one wyraźnie wymienione w tej Konwencji.

37

Dzieci, które zostały oskarżone o łamanie prawa, nie powinny być pozbawiane życia, torturowane, okrutnie traktowane, dożywotnio więzione lub więzione razem z dorosłymi. Umieszczenie dziecka w więzieniu powinno być ostatecznym rozwiązaniem i trwać możliwie najkrócej. Dzieci przebywające w więzieniu powinny mieć dostęp do pomocy prawnej i mieć możliwość pozostawiania w kontakcie z rodziną.

38

Dzieci mają prawo do ochrony w czasie wojny. Żadne dziecko poniżej 15. roku życia nie może wstąpić do wojska ani uczestniczyć w wojnie.

39

Dzieci, które w wyniku wojny zostały ranne, były zaniedbywane lub źle traktowane, mają prawo do uzyskania pomocy, która pozwoli im wrócić do zdrowia i odzyskać godność.

40

Dzieci oskarżone o łamanie prawa powinny mieć dostęp do pomocy prawnej i uczciwego traktowania. Należy zaoferować im różne możliwości, aby mogły stać się dobrymi członkami swoich społeczności. Więzienie powinno być ostatecznością.

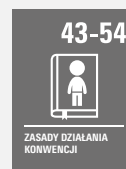
41

Jeśli prawo w danym kraju lepiej chroni prawa dzieci niż postanowienia tej Konwencji, należy je stosować.

42

Władze powinny aktywnie informować dzieci i dorosłych o treści tej Konwencji, aby każdy znał prawa dzieci.

43-54

Przepisy tych artykułów wyjaśniają w jaki sposób władze, Organizacja Narodów Zjednoczonych – w tym Komitet Praw Dziecka i UNICEF – oraz inne organizacje starają się zapewnić wszystkim dzieciom możliwość pełnego korzystania z ich praw.